

मार्गदर्शक सुचना

जा.क्रं./कृमावि/वि.प्र.4/मा.सू./1525/2014

कृषि आयुक्तालय, म. रा., कृषि भवन- पुणे-5

दिनांक - 06/12/2014

प्रति,

विभागीय कृषि सहसंचालक,

----- विभाग -----

विषय :- कृषि विभागातील सर्व संवर्गातून उत्कृष्ट कार्य करणाऱ्या अधिकारी / कर्मचारी यांना पद्मश्री डॉ. विठ्ठलराव विखे पाटील कृषि सेवारत्न पुरस्कार देण्याबाबत.....

संदर्भ :- शासन निर्णय कृषि व पदम विभाग क्र. कृभुपु-2012/प्र.क्र.134/11 अ मंत्रालय, मुंबई-32 दि. 6 सप्टेंबर 2014.

राज्यातील शेतीविषयक उत्पन्न वाढविण्याच्या दृष्टीने महत्वाचे व मोलाचे कार्य करणाऱ्या विभागातील सर्व संवर्गातील अधिकारी व कर्मचाऱ्यांमधील एका अतिउत्कृष्ट अधिकारी व कर्मचाऱ्यास राज्यशासनाद्वारे प्रतीवर्षी पद्मश्री डॉ. विठ्ठलराव विखे पाटील कृषि सेवारत्न पुरस्कार देऊन गौरविणेत येणार आहे.

दरवर्षी कृषि विभागात काम करणाऱ्या व कृषि क्षेत्राच्या विकासासाठी मोलाचे कार्य करणाऱ्या एका अधिकारी व कर्मचाऱ्यास स्मृतीचिन्ह, सन्मानपत्र व सपत्नीक सत्कार व सदर पुरस्काराचे वितरण राज्य शासनाच्या कृषि विभागाद्वारे वितरित करण्यात येणाऱ्या अन्य कृषि पुरस्कारांचे समवेत करण्यात येईल.

या पुरस्काराकरीता राज्यातील आठ विभागामार्फत एक अधिकारी व एक कर्मचाऱ्याची निवड प्रस्तावीत पुरस्कारासाठी करण्यात यावी. प्रस्तुत पुरस्काराकरीता कृषि आयुक्तालयातून एक असे एकुण 17 प्रस्ताव विचारात घेण्यात यावेत. या 17 प्रस्तावामधून एक अधिकारी व एक कर्मचाऱ्याची निवड प्रस्तुत निकष व मार्गदर्शक सुचना आणि कार्यप्रणाली सोबत पृष्ठांकित करण्यात आली आहे. या प्रयोजनासाठी शासनाकडून कोणतीही आर्थिक तरतुद उपलब्ध होणार नाही.

स्वाक्षरित/-

कृषि संचालक (विस्तार व प्रशिक्षण)

कृषि आयुक्तालय, म. रा. पुणे-5

परिशिष्ट

शासन निर्णय, कृषि व पदुम विभाग क्र.कृभूपू- 2012/प्र.क्र.134/11अ, दि. 6 सप्टेंबर 2014 चे सहपत्र पद्मश्री डॉ. विठ्ठलराव विखे पाटील कृषि सेवारत्न पुरस्कार शिफारशीसाठी प्रस्ताव सादर करण्याकरिता मार्गदर्शक सूचना

१. सर्वसाधारण सूचना

१. सदर पुरस्कारासाठी फक्त सेवेत असणाऱ्या अधिकारी / कर्मचाऱ्यांची शिफारस करण्यात यावी.
२. शिफारसपात्र अधिकारी/कर्मचाऱ्यांची कमीत कमी 15 वर्षे पूर्ण सेवा झालेली असणे अनिवार्य राहिल. सेवेची गणना पुरस्कार पूर्व डिसेंबर महिन्यापर्यंत करावी. (उदा. सन 2014 च्या पुरस्कारासाठी विचार करावयाचा असल्यास डिसेंबर -2013 पर्यंतच्या सेवेची गणना करावी)
३. ज्या वर्षासाठी शिफारस करण्यात येईल त्याच वर्षासाठी प्रस्तावाचा विचार करण्यात यावा.
४. अधिकारी/कर्मचाऱ्याला सेवेच्या कोणत्याही टप्प्यावर कोणत्याही कारणास्तव शिक्षा झालेली असल्यास अथवा त्याच्याविरुद्ध विभागीय चौकशी चालू अथवा प्रस्तावित असल्यास अथवा तो आधीच्या सेवा कालावधीत निलंबित झालेला असल्यास त्याचा पुरस्कारासाठी विचार करू नये.
५. अधिकारी/कर्मचाऱ्याविरुद्ध कोणत्याही पोलीस स्टेशनमध्ये गुन्हा दाखल झालेला नसावा. तसे त्याच्याकडून हमीपत्र घेण्यात यावे व ते हमीपत्र त्याच्या वरिष्ठांनी सही, शिक्का, दिनांकासह साक्षांकित करावे.
६. विभागीय कृषि सहसंचालक व जिल्हा अधिक्षक कृषि अधिकारी यांनी शिफारसपात्र अधिकारी/कर्मचाऱ्याबाबत परिपूर्ण प्रस्ताव विहीत नमुन्यात दोन प्रतीत सादर करावा.
७. प्रस्ताव विभागीय निवड समितीमार्फतच स्पष्ट शिफारशीसह सादर करावा. विभागीय निवड समितीच्या शिफारशीशिवाय आलेले थेट प्रस्ताव स्विकारण्यात येवू नयेत.
८. पुरस्कारासाठी शिफारस करताना संबंधित अधिकारी/कर्मचारी यांचा अनुभव, कृषि विकासात व शेतकऱ्यांच्या उत्पन्नात भर घालण्यामध्ये त्यांनी केलेले विशेष प्रयत्न व उपाय, तसेच वैशिष्ट्यपूर्ण उपक्रम इत्यादीचा विचार करणे आवश्यक राहिल.
९. प्रतिनियुक्तीवर कार्यरत असलेल्या अधिकारी / कर्मचारी यांचा प्रतिनियुक्तीच्या कालावधीत या पुरस्कारासाठी विचार करू नये.
१०. विभागीय कृषि सहसंचालक या समितीचे अध्यक्ष असल्याने सदर पदावरील व्यक्तीचे प्रस्ताव कृषि संचालक (वि.प्र.) यांच्या स्तरावरून राज्यस्तरीय समितीस सादर करावेत.
11. विभागीय निवड समितीने शिफारस करताना प्रत्येक अधिकारी/कर्मचाऱ्याच्या कामाचे मुल्यमापन करावे. विभागस्तरावर प्राप्त झालेल्या सर्व प्रस्तावांची छाननी करून दोन प्रस्ताव समितीच्या शिफारशीसह सादर करावेत. तसेच प्रस्तावासोबत विभागीय निवड समितीच्या बैठकीचे सविस्तर इतिवृत्त समितीच्या सर्व सदस्यांची स्वाक्षरी, नांवे व हुद्यासह दोन प्रतीत सादर करावे.

२. पुरस्कारासाठी मार्गदर्शक सूचना

१. विभागीय निवड समितीकडून शिफारस करण्यास आलेल्या पुरस्कारासाठीचे प्रस्ताव विहित प्रपत्रानुसारच असावेत.
२. प्रस्तावावर विभागीय निवड समितीचे अध्यक्ष व सर्व सदस्यांचे स्पष्ट अभिप्राय असणे आवश्यक आहे.
३. प्रस्तावाच्या दर्शनी भागावर अधिकारी/कर्मचार्याचे नांव, कार्यालयाचे नांव व कार्यालयाचा पूर्ण पत्ता असावा.
४. प्रस्तावातील एकूण पृष्ठसंख्या जास्तीत जास्त 50 पर्यंतच असावी. तसेच प्रस्ताव स्पायरल बायंडिंगमध्येच असणे आवश्यक आहे.
५. प्रपत्रामध्ये संबंधित अधिकारी/कर्मचार्यांचा रंगीत फोटो चिकटविण्यात यावा.
६. लोकप्रतिपिधींनी पुरस्कारासाठी शिफारस केल्यास असे प्रस्ताव अपात्र समजण्यात यावेत.
७. प्रस्तावाच्या दोन प्रती आयुक्तालयाला सादर कराव्यात. तसेच तिसरी प्रत विभागीय कृषि सहसंचालक यांनी स्थळ प्रत म्हणून जतन करावी.
८. शिफारशीसाठी प्रस्ताव पाठविण्याची जबाबदारी कार्यालयातील वर्ग-1 चे अधिकाऱ्यांकडे सोपविण्यात यावी. प्रस्तावातील माहिती/फोटो खोटी अथवा फसवी असल्याचे तसेच प्रमाणपत्रे बनावट असल्याचे आढळून आल्यास संबंधित कृषि सहसंचालकांना जबाबदार धरण्यात यावे.
९. प्रस्ताव तयार करताना पुढीलप्रमाणे प्रत्येक विषयासाठी उपविभाग पाडून त्यानुसार पृष्ठसंख्या साधारणपणे निश्चित करावी आणि खाली दिलेल्या अनुक्रमांकानुसारच प्रस्ताव सादर करण्यात यावा. एकूण पृष्ठ संख्या 50 पेक्षा अधिक होणार नाही याची काळजी घ्यावी. अधिकच्या पानांवरील माहितीचे मूल्यमापन केले जाणार नाही असेही स्पष्ट करावे.

३. प्रस्तावातील मुद्देनिहाय क्रम

विवरणपत्र – “अ”

अ.क्र.	विषयाचा तपशील	पृष्ठ क्रमांक
1	अनुक्रमणिका	
2	अधिकारी/कर्मचारी यांची माहिती (प्रपत्रात)	
3	अधिकारी / कर्मचारी यांची कार्यक्षमता, कृषि विकासासाठी केलेले प्रयत्न	
4	अधिकारी / कर्मचारी यांचा शेतीविषयक कार्यातील सहभाग	
5	कृषि साहित्य, प्रकाशित लेख किंवा इतर साहित्य	
6	अधिकारी / कर्मचारी यांचा स्थानिक शेतकऱ्यांमधील लौकिक	
7	अधिकारी/कर्मचारी यांच्या कार्याचे निवडक फोटो (फोटोखाली कोणत्या कार्यक्रमाशी संबंधित आहे ते लिहावे. फोटोच्या झेरॉक्स प्रती जोडू नयेत.)	

विवरणपत्र – “ब”
अधिकारी / कर्मचारी तपशील

अ.क्र.	विषयाचा तपशील	प्रष्ठ क्रमांक
1.	नांव (ठळक अक्षरात) श्री./श्रीमती.	
2.	पदनाम	
3.	सध्याचे कार्यालयाचा पूर्ण पत्ता (पिनकोडसह)	
4.	राहण्याचा पूर्ण पत्ता (पिनकोडसह) दूरध्वनी क्रमांक	
5.	जन्मतारीख	
6.	शासकीय सेवेत रुजू झाल्याची तारीख	
7.	सेवानिवृत्तीचा दिनांक	
8.	एकूण सेवा	

शैक्षणिक अर्हता
विवरणपत्र – “क”

अ.क्र.	उत्तीर्ण परीक्षा	प्राप्त अर्हता (मुख्य विषयासह)	मंडळ/ विद्यापीठ	वर्ष	शेकडा गुणश्रेणी
1.	माध्यमिक शालांत परीक्षा				
2.	उच्च माध्यमिक शालांत परीक्षा				
3.	कृषि पदवी/पदविकास वा अन्य शाखेतील पदवी				
4.	कृषि पदव्युत्तर पदवी - अन्य शाखेतील पदवी				
5.	संगणक प्रशिक्षण वर्ग किंवा एम.एस. सी.आय.टी.				
6.	इतर कोणतीही अर्हता				

विवरणपत्र – “ड”

सेवा अभिलेख

(वेगवेगळ्या कार्यालयात केलेली दिनांक निहाय सेवा)

कार्यालयाची क्रमवार नावे	पद	दिनांक निहाय सेवा कालावधी	पार पाडलेली इतर जबाबदारी
1	2	3	4

विवरणपत्र – “इ”

एकूण अनुभव

कार्यालयाची क्रमवार नांवे	पासून (दिनांकसह)	पर्यंत (दिनांकसह)
क्षेत्रिय कामाचा अनुभव		
प्रशासकीय कामाचा अनुभव		
नाविन्यपूर्ण बाबींचे अनुभव		
एकुण	वर्ष	महिने

4. सर्वोत्तम अधिकारी व कर्मचारी यांची पद्मश्री डॉ. विठ्ठलराव विखे पाटील कृषि सेवारत्न पुरस्कारासाठी निवड करण्याकरीता त्यांनी केलेल्या कृषि विभागातील विविध सेवांच्या सर्वोत्तम कार्याचे निकष-

अ) विस्तार कार्यक्रम

- कृषि विस्तार कार्यामुळे बहुसंख्य शेतकऱ्यांना मिळालेला फायदा व या कार्याचे राज्यभर अनुकरण करण्याकरिता मिळालेली दिशा.
- शेतकऱ्यांना झालेला फायदा शेतकऱ्यांचे अनुभव, अनुकरणप्रक्रियेत दिसून आलेली वाढ व त्यांची अंमलबजावणी केलेल्या सर्वोत्तम कार्याची, गाव, तालुका, जिल्हा इ. सह सविस्तर माहिती

ब) मृद संधारण

मागील 15 वर्षात पाणलोट क्षेत्र विकास कार्यक्रमात केलेल्या कामापैकी केवळ सर्वोत्तम कामाचा थोडक्यात तपशील खालीलप्रमाणे देण्यात यावा.

- पाणलोट क्षेत्रातील कामे :- उल्लेखनिय कामाचा तपशील - यामध्ये पाणलोटाने नाव, गाव, तालुका, जिल्हा याचा उल्लेख असावा.
 - पाण्याच्या पातळीत झालेली वाढ
 - सिंचन क्षेत्रात झालेली वाढ
 - पाणलोटाने कामामुळे पीक पद्धतीत झालेला बदल
 - शेतीपुरक व्यवसायात झालेली वाढ
- लोकसहभागासाठी केलेले विशेष प्रयत्न
- मृदसंधारणाचे कामामध्ये लोकसहभागासाठी इतरांना मार्गदर्शक ठरतील असे केलेले विशेष प्रयत्न.

क) फलोत्पादन

१. फलोत्पादन विकासासाठी लागवड, उत्पादन, प्रक्रिया व विक्री यापैकी केलेल्या प्रयत्नामुळे या क्षेत्रातील योगदानाचे महत्व.
२. उत्पादन, गुणवत्ता व मुल्यवृद्धी याकरीता केलेले विशेष प्रयत्न, त्याचा शेतकऱ्यांना झालेला फायदा याबाबत शेतकऱ्यांचे अनुभव व या अनुभवाचे इतर शेतकऱ्यांनी केलेले अनुकरण, केलेल्या सर्वोत्तम कार्याची, गांव, तालुका, जिल्हा इ. सह सविस्तर माहिती.

ड) गुणवत्ता नियंत्रण

गुणवत्ता नियंत्रणाद्वारे केलेले विशेष प्रयत्न ज्यातून सर्वसामान्य शेतकऱ्यांना कृषि निविष्ठांच्या उपलब्धतेत सुलभता आली आणि गुणवत्तापूर्ण निविष्ठा उपलब्ध होऊ शकल्या.

अ) प्रशासकीय

प्रशासकीय स्वरूपाचे कामामुळे कृषि विभागातील प्रशासनास दिशादर्शक व अनुकरणीय झालेले कामाचा सविस्तर तपशील

ई) महत्वपूर्ण कार्य

1. अधिकारी/कर्मचारी यांनी शासकीय योजनांची परिणामकारक अंमलबजावणी होण्यासाठी नवीन प्रयोग हाती घेतला आहे का असल्यास त्याबाबत थोडक्यात माहिती.
2. दुर्बल / अतिदुर्बल शेतकऱ्यांच्या उन्नतीसाठी कोणते विशेष प्रयत्न आहेत दुष्काळामुळे, सततच्या नापिकीमुळे व कर्जबाजारीपणामुळे शेतकऱ्यांच्या आत्महत्येत होणारी वाढ रोखण्यासाठी करण्यात आलेले प्रयत्न व त्याचे दृष्य परिणाम
3. अधिकारी/कर्मचारी यांनी नियमित कार्यक्रमाव्यतिरिक्त अन्य कार्यक्रम स्वयंप्रेरणेने आयोजित केले असल्यास उपक्रमाचा तपशील.
4. अधिकारी/कर्मचारी यांनी स्वतः कृषि विषयक उपयुक्त व शेतकरीभिमुख साहित्य , पुस्तके, लेख लिहिले असल्यास तपशील
5. अधिकारी/कर्मचारी यांना गेल्या दहा वर्षांमध्ये कृषि विभाग, जिल्हा परिषद, अन्य यंत्रणा, सामाजिक संस्था किंवा शासनाकडून काही पुरस्कार मिळालेले असल्यास सविस्तर तपशील.
6. अधिकारी कर्मचारी यांच्या सेवा वर उल्लेख केलेल्या तांत्रिक स्वरूपाच्या कामाच्या नसतील परंतु त्यांनी केलेली सेवा कृषि विभागास दिशा देणारी असेल अशा अधिकारी/कर्मचाऱ्यांचे सुध्दा प्रस्ताव त्यांनी केलेल्या वैशिष्टपूर्ण कार्यासह विचारात घ्यावेत.

6. विभागीय निवड समितीने प्रस्तावासोबत सादर करावयाची कागदपत्रे

अ.क्र.	विषयाचा तपशील	पृष्ठ क्रमांक
1.	विहित नमुन्यातील प्रस्ताव	
2.	विभागीय निवड समितीच्या बैठकीचे इतिवृत्त	
3.	जिल्हा अधिक्षक कृषि अधिकारी यांनी दिलेले वर्तणुक प्रमाणपत्र (सोबतच्या विहित नमुन्यात द्यावे.)	
4.	पोलीस तक्रार नसल्याचे जि.अ.कृ.अ.यांच्या प्रतिस्वाक्षरीसह प्रमाणपत्र	
5.	रंगीत फोटो (मागील बाजूस नांव असलेले व साक्षांकित केलेले)	

७. विभागीय निवड समितीची रचना

विभागीय स्तरावरील प्राप्त झालेल्या प्रस्तावांची छाननी करून प्रस्ताव कृषि आयुक्तालयस्तरावर सादर करण्यासाठीची खालील प्रमाणे समिती गठीत करण्यात यावी.

१. विभागीय कृषि सहसंचालक	अध्यक्ष
२. विभागातील सर्व जिल्हा अधिक्षक कृषि अधिकारी	सदस्य
३. विभागीय कृषि सह संचालक कार्यालयातील अधिक्षक कृषि अधिकारी	सदस्य सचिव

८. कृषि आयुक्तालय स्तरावरील छाननी समितीची रचना

कृषि आयुक्तालय स्तरावरील प्राप्त झालेल्या प्रस्तावाची छाननी करण्यासाठी खालील प्रमाणे समिती गठित करण्यात यावी. या समितीने प्राप्त प्रस्तावांवर अभिप्राय नोंदवून त्यापैकी पाच प्रस्ताव शिफारशीसह उच्चस्तरीय राज्य निवड समितीस सादर करावेत.

१. आयुक्त कृषि	अध्यक्ष
२. संचालक फलोत्पादन	सदस्य
३. संचालक मृदसंधारण	सदस्य
४. संचालक (गुणवत्ता व नियंत्रण)	सदस्य
५. संचालक (प्रक्रिया व नियोजन)	सदस्य
६. संचालक (विस्तार व प्रशिक्षण)	सदस्य
७. संचालक (आत्मा)	सदस्य
८. कृषि सहसंचालक (वि.प्र.२)	सदस्य सचिव

१. उच्चस्तरीय राज्य निवड समितीची रचना

खालील प्रमाणे उच्चस्तरीय राज्य निवड समितीद्वारे राज्यस्तरीय पुरस्काराकरिता एका पुरस्कारार्थीचे नांव अंतिम करण्यात यावे.

१. मा. मंत्री (कृषि)	अध्यक्ष
२. मा. राज्यमंत्री (कृषि)	सदस्य
३. मा. अपर मुख्य सचिव (कृषि)	सदस्य
४. मा. आयुक्त (कृषि)	सदस्य
१०. उपसचिव (कृषि)	सदस्य सचिव

सदर पुरस्काराचे वितरण राज्य शासनाच्या कृषि विभागाद्वारे वितरित करण्यात येणाऱ्या अन्य कृषि पुरस्कारांचे समवेत करण्यात येणार असल्याने या पुरस्काराकरीता राज्यातील आठ विभागामार्फत एक अधिकारी व कर्मचाऱ्याचा प्रस्ताव या कार्यालयास जानेवारी २०१५ पर्यंत पाठविण्यात यावा.

स्वाक्षरित/-

कृषि संचालक (विस्तार व प्रशिक्षण)
कृषि आयुक्तालय, म. रा. पुणे-५